

Vaqif Bəhmənli – 70

Bir-birindən gözəl şeirləri, bədii tərcümələri və özünə xas bədii publisistikası ilə imzasını çoxdan tanıdan, cəhrəsindən qayğı dolu təbəssüm əskik olmayan Əməkdar mədəniyyət işçisi, “Azərbaycan Milli Ensiklopediyası” Elmi Mərkəzinin direktor müavini, şair Vaqif Bəhmənlini yubileyi ərəfəsində redaksiyamıza dəvət etmişdik. Gəldi və bir daha gənclik ruhuna, coşğun həyat eşiqinə və sənət yangısına şahidlik elədik. Ömrünün 70-ci baharını yola salan şairlə söhbətimizi təqdim edirik.

– Vaqif müəllim, hələm-hələm sizə 70 yaş vermək olmaz. Amma beliniz bir az əydəmlidir, hərçənd, bu da, özünüzdə demişkən, yaşla bağlı deyil. Bir şeirinizdə yazmışınız:

“Kırayada yaşadığım evlərin
Darvazası balacaydı, ayıldım”

Dünənə boylananda gözlərinizin öndündə nələr canlanır? Şair “yalan”ımıza inansaq, ilk dəfə göy üzünü 1955-ci ildə mayın 23-də ananızın bətnində ikən görmüsünüz...

– Məni lap beləyə qaytardınız. 1955-ci ildə Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənli kəndində anadan olmuşam. Hamı kimi, böyümüşəm, orta məktəbə, daha sonra universitetə getmişəm. Yaradıcılığım doğulduğum eldən, obadan başlayır. Rüşeymlər o vaxtla bağlıdır. Gördüyüm, yaşadığım mühit elə təyinatımı da o vaxt verib. Şeirdə yazıldığı kimi, mən özümü əylmiş hesab etmirəm. Ruhum da yaxşıdır. Bir şeirimdə yazmışdım ki, ömrümü bütöv yaşamaq istəyirəm, nə həftə, nə ay?! Son nəticədə insan öz həyatını üzərində yüklənmiş halda yaşayırsa, elə ömür bütövdür.

– Vaqif olmaq çətin deyil ki? Çünki sizdən əvvəl Molla Pənah Vaqif, Vaqif Səmədoğlu, Vaqif İbrahim olub, Vaqif Bəyathı Odər, Vaqif Aslan da var...

– Vaqif olmaq zəhmətə bağlı bir şeydir. İnsan adını yaradır zaman-zaman. Hər şey adın altında birləşir. Rəhmətlik babam deyirdi ki, sənə başqa ad qoyulmuşdu, xoşuma gəlmədi. Gedib kənd sovetində adımı Vaqif yazdırıb. Elə olub ki, babama sənəd lazım olub, sənədi götürəndə görüb ki, adım Maarif yazılıb. Xeyli əziyyətdən sonra Vaqif adına çevrilib... Hər Vaqifin öz yolu var. Molla Pənah Vaqifi oxuyanda bütün Şuşa mühiti göz önünə gəlir. Vaqif müdrik deməkdir. Həyatda ən çətinini insan olmaqdır. Hər gün insan olmaq çox çətin işdir.

– Şeypuru qaldırıb carçı, car salsa, Yağlar üstünə ordular salsa, Camını arı yox, ilanlar çalsa, Zəhərdən şən bağlar, bal olar Vaqif!

Sizin şeirdən bir parçadır. Ona görə soruşdum, Vaqiflər içində Vaqif olmaq çətin deyilmi?

– Hə, elə yazmışam. Vaqif olmaq üçün həmişə zəhərdən şən bağlamağa çalışmışam. Yazdıqlarımı düşüncə tərzli fərqli olan publisistika və ədəbiyyat təşkil edir. Müsahibələrimin birində dedim ki, mən ədəbiyyata torpaqla, fəsilərlə gəlmişəm. Atəmdən yadigar qalmış 2–3 səhifəlik mobil nömrələr yazılmış dəftərin sonunda yaz və qış haqqında yaşıl mürəkkəblə yazılmış şeirlərim hələ də qalır. Qafiyəsiz, 7–8 yaşında yazdığım şeirlərdir. İlk jurnalistik yazım isə Füzuli rayonunun “Araz” qəzetində dərc edilib. Onun mövzusu kənddə taxıl zəminsinin ot tutması və əhalinin alovu vaxtında söndürməsi ilə bağlı idi. Xəbər janrında yazmışdım, başlığı “Yangın söndürüldü” idi. Yaşılıqla şeirə, odda jurnalistikaya gəlmişəm. Jurnalistika, doğrudan da, oddur, alovdur.

– Amma jurnalistika çox şairi talayib, arıdib. Ürəkdə bir tikə od olur, onu da verisən reportaja, xəbəra, oçerka. Belədirmi?

– Mən fərq qoymamışam. Şeiri hansı güclə, hansı enerji ilə yazmışamsa, məqaləyə, oçerka də o şəkildə yanaşmışam. Jurnalistika faktları sevir, sərt dili var. Mənim kimi müəlliflər klassik üslubda yazırlar. Üzeyir Hacıbəyli, Cəlil Məmməd-quluzadə, Əmər Faiq Nəmanzadə, Əli bəy Hüseynzadə, Məmməd Əmin Rəsulzadə – təqribən bunların yoludur bizim yolumuz. Hardasa, bədii publisistikadır, araşdırma yazıları deyil. Bu cür soyuq məntiqlə yazılmış yazılar zamanı üçün faktualdır. Bizimki daha çox ədəbiyyat faktoruna söykənir, hardasa ədəbiyyatla publisistikanın arasında qalır. Sonrakı mərhələdə ədəbiyyata daha çox meyil etdim. Nəriman Həsənzadə, Anar, Elçin kimi şairlər haqqında “Əsərləri”min 8-ci cildində yazmışam. Mənim yazdıqlarım daha çox ədəbi publisistikadır. Məsələn, Adil Cəmil, Qulu Məhərrəmli, Əli Mahmud haqqında oçerklərim, Şuşa barədə yazılarım buna misaldır. Cabbar Qarağədi, Kamran Hüseynov haqqında sənədli romanlarım da o şəkildədir. Yazdıqlarım, əsasən, “Azərbaycan” jurnalında işiq üzü görür. Bir şairin obrazını xoş sözlərlə yaratmamalı, xasiyyətini, məziyyətini əsərlərində axtarmalı, onlara qiymət verməlisən. Obrazı yaradarkən onun yaradıcılığında çıxış etməlisən. O da asan deyil.

Ondan sonra birliyə dərnəklərə gəlməyə başladım. İlk dəfə indiki Prezident Kitabxanasında Nəriman Həsənzadənin dərnəyinə gəldim. Maraqlı günlər idi, istedadlı dəstəməz var idi. Həmin qələm sahiblərinin çoxu hazırda ədəbiyyatdardılar. Daha sonra Söhrab Tahirin dərnəkləri başladı. Mənə ən çox qayğı göstərən Ağacavad Əlizadə olmuşdu. O vaxt o, “Ədəbiyyat” qəzetin-

mədov, Cəmil Əlibəyli, İlham Rəhimli, Məzahir Süleymanzadə, Rəfael Nağıyev, Şakir Yaqubov və s. Bunlar çox böyük jurnalistlər nəslidi. “Kommunist”də redaktor işləmiş Rəşid Mahmudov və Ramiz Əhmədovu xatırlayıram. O vaxt təşkilati məktub deyilən anlayış var idi. Əmək qəhrəmanlarının müəyyən hadisələrlə bağlı məktubları təşkil edilirdi. Mənə də belə bir tapşırıq veril-

Nə gözəl tablo! Vaqif müəllim, bu tablo başdan-ayağa kənddir. Şeirlərinizdə də kəndlisiniz. Əsasən taxıl (şeyr) əkir, arada torpaq dincəlsin deyə, yoncağa (publisistikaya) keçirsiniz. Ətiraf edərk ki, sizi daha çox taxılıq-şair kimi tanıyırdı.

– Şeyr Allahın lütfüdür. Məmməd Aslan demişkən, onun nazı ilə oynamayanda küstür. Gözümü divara, göyə dikib ilham pərisini gözləyənlərdən deyiləm. Nizami Gəncəvi, Məhəmməd Füzuli poeziyanı elm adlandırılar. Nizami Gəncəvi böyük biliyə sahib olmasaydı, antik filosofların əsərlərini bilməsaydı, o zirvəyə yüksələrdimi? O vaxt indiki kimi hər şey insan əlinin altında deyildi. Mənbələri axtarıb tapmaq çox çətin idi. Poema deyirlər, amma mən Nizami Gəncəvinin əsərlərini poema adlandırmazdım. “Sirlər xəzinəsi”ndən başqa hamısı nəzmlə yazılmış romandır. Bu əsərlər də elmə əsaslanır. Bax, siz taxıl, yonca deyirsiniz. Amma mən deyirəm ki, bu, son dərcə cəddi elmdir. Əgər əsərdə duyğu, vizual ovqat, həyat hikməti tapıntıyı yoxdursa, boş misralar, gəlişigözlə sözlərlə bəzədilibsə, şeyr deyil. Şeyri sevdən koloritdir, ifadə etmək məharətidir. Məsələn, rəqqas, balet ustası elə hərəkət edir ki, sən onu heç vaxt təkrarlama bilməzsən. Söz də belədir. Aktyor şeyri elə səsləndirər, ona elə can verər ki, bu da sənlilik olmaz. Şeyriyə cəddi yanaşmaq lazımdır. Oturub gözləyənsən ki, ildə bir dəfə ilham gələcək, yazacağam, bu, iş deyil.

Yaradıcılığımın nə qədər əzəmətli olub-olmamasına baxmayaraq, gündəmdə qalmaq istəyən adamları da heç sevmirəm. Nə vaxtsa nəşə yaradıb və onun kölgəsində oturub qalıb, istəyir elə bundan bəhrələnsin, ədəbiyyat belə deyil. Mən Əli Kərimi bağışlayıram. Çünki onun həyatı qırıldı. O yazdığı qədər yenilikçi, novatorudur. Əli Kərim qalsaydı, çox nəhəng şeirlər yazacaqdı. Misallar çoxdur. Mikayıl Müşfiq qalsaydı... O, əksər şeirlərini repessiyadan xilas olmaq üçün yazıb. Cəfər Cabbarlı çox böyük şairdir, “Ana” şeyri bir möcüzədir.

– Şeyri insana eşq-məhəbbət yazdırır. Sizin bir bəndinizdə deyildiyi kimi:

Eşq ki var, yolunda milyonlar əsir, Kama dərtilənlər nəhaq tələsir. Eşq nədir? Hər yanı qapalı qəsr, Ucan özü uçur qəfəsə doğru.

Sevgi, doğrudanmı qəfəsdir? Ömür-gün yoldaşınız, hələ radiodan tanıdığım qələmdaşım Rəhilə xanım sizi daha çox vaxt ayırdığınız kitabla, dəftərə, yazıya-pozuya qışqanmayıb ki?

– Yox, qışqanmayıb. İllər öncə Azərbaycan Dillər Universitetində gənc yazarlarla görüşdə Şəhriyar Del Gorani mənə sual verdi ki, Vaqif müəllim, sevgi şeirlərinizin hamısını bir adama – yoldaşınıza yazmışınız? Dedim ki, sən məni dəli, axmaqımı sayırsan, elə seymi olar? Sevgi ən məsələsədir. Bir şeirimdə deyirəm ki, “söz nə bilər sən bilən, mən bilən”. Çünki biz hər şeyi sözlə çevirməmişik. Bizim elə duyğularımız var ki, onu sözlə də bilmir. Gücümüz çatan qədər sözlə çevirmişik. İnsan o qədər dərin, böyükdür ki, söz dediyimiz də bilmir nədir o. Elə hissələr var ki, sözlə çevirsən, günahla batarsan. O dinnəz, lal qalmalıdır. Bizim tərəfdə bir nəfər lal ata yurduna gedib dağılmış evlərinin başına dolanır. Lal dilində anladır ki, faşist ermənilər o yerləri nə günə qoyub. Onun hissələri, hərəkəti dünya kinematografiyasının, bəlkə də, ən qiymətli lenti olardı. O lal heç bir söz demədən, göz yaş axıda-axıda 30 ildə başına gələn faciəni sözləz danışır. O görüntüləri feysbukda izlədim...

Poeziyanın çox mövzusu yoxdur. Əsas mövzuları torpaq, yer, məkan, təbiət, hava, göy üzü, insanın özü, duyğuları, ətraf aləm, valideynlər və sevgidir. Sevgi hər şeyin fövqündə dayanır. O buluddan da yuxarıdır, böyük yarananla bağlıdır. O sevgini kiçildib adı məhəbbətlə eyniləşdirmək olmaz. Sevgi dünyanın özü boyda kateqoriyədir. Yazıçılarımızın sevgi ilə bağlı gözəl əsərləri var. Sevgi də istedad, şeyr yazmaq kimidir. Sözə inanmasan, sevməzsən, yənməsən, necə yazarsan? Elə bil sirrini ona deyirsən.

– Sizin ilk kitabınızın adı “Bahar-payız arası” idi. İndi də ki, necə deyək, ömrün payız-qış arasıdır. Nə yazırsınız, nə düşünürsünüz?

– Mən “Əsərləri”min cildlərini buraxıram hazırda. Son şeirləri birinci, ilk şeirləri axırıncı cildə qoymuşam. 15 cild olacaq, 7 cildi poeziyadır (lap son şeirlərdən də 1 cild hazırlamaq olar). 8 cildi isə bədii publisistika və ədəbi düşüncələrdir. Cəsarətlə deyə bilərəm ki, mən ədəbiyyata və jurnalistikaya vicdanla xidmət edirəm. Hətta publisistika bəzən öna çıxır. Forma tamamilə şortdır. Bəzən bir misra düşür yada. İlk misra şeyr, ideya, tapıntı deyil, qığılcımdır. Şeyr forma kimi gəlir. Bəzən eyvandaki soğan qabığı da şeyr kimi gəlir sənə. Həyatdır da...

Söhbəti çapa hazırladı:
Əli NƏCƏFXANLI
XQ

Yetmiş yaşın yetkinliyi

– Yəni tərcümeyi-hal yazmamısınız.

– Bəli. Prezident İlham Əliyevin 50 yaşı olanda “Vətənin İlhamı. Ömürdən reportaj” adında böyük kitab yazdıq. Ulu öndərin 90 illiyində Azərbaycanda Heydər Əliyev adına abidələrlə bağlı fotoları ilə birgə qısa oçerklər yaratdıq. Bu, həm də zamanın sifariş idi. Müslüm Maqoməyev, Polad Bülbüloğlu haqqında da yazmışam.

Nazim Hikmətin şeirlərini oxuyanda onun bütün ətrafını görürsən. Sevdiliyi qadınları, dostlarını, İstanbulu gəzirsən və s. Hər bir şairin yaradıcılığı onun mühiti ilə də bağlıdır. Öz həyatının bir parçasını əsərə gətirirsən, dünyanı içində keçirirsən və bu mənada sən əsərinde görünməlisən.

– Həm də cəmiyyət içində şairin və jurnalistin məsuliyyət missiyası var. Siz onu layiqincə yaşadanlardanınsınız.

– Məsuliyyətsiz insan gözümün düşmənidir. Lap doğma oğlum olsa da. Məsuliyyət insanı yaradır, yaradıcılığı formalaşdırır, onu irəli aparır, insanı təmin edir.

– Sabirin məşhur misrasında deyilir ki, “Çalxaladıqca, bulandıqca zaman nəhrə kimi, yağı yağ üstə çıxır, ayramı ayrılanlıq olur”. Siz həmişə üzə çıxmısınız. Şeirləriniz də kərə yağı kimi ruhumuzu qidalandırır. Uğurlu yol yazanlarınız, xeyrxahlarınız kimlər olub?

– Desəm, bəlkə də, inanmazsınız: mənim haqqımda heç vaxt uğurlu yol yazılmayıb. Kimsə ustad bir şairə yaxınlaşıb deyir ki, şeirlərim var, istərdim sizə təqdim edim. O da yazır... Olub ki, bəzən qəzetlər xəbərini olmadan şeirlərini verib. Bir dəfə “Ədəbiyyat” qəzeti mənim və Musa Ələkbərlinin şeirlərini vermişdi Məmməd Araz. Şair ikimizin haqqında Ön söz yazmışdı və şeirlərimiz dərc olmuşdu. “Ədəbiyyat” qəzetində çıxmaq adı şey deyildi. Əgər bunu uğurlu yol saymaq olarsa, sayaq. O zaman universitetdə müəllimim olan rəhmətlik Nəriman Zeynalov Yasamalda təsadüfən qarşılaşanda dedi ki, şeirlərini oxudum, Məmməd müəllim də maraqlı Ön söz yazıb. Çox sevindim.

Amma mütləq deməliyəm ki, məndən əvvəlki nəsiləndən qayğıma qalanlar çox olub. Kənddə olanda gözəl şairimiz Mətləb Misirə şeirlərini göndərirdim. Onda hardasa 7–8-ci siniflərdə oxuyurdum. Məktubla ona göndərdiyim şeirlərimə məktubla cavab yazırdı. Qeydlərində dəyərli fikirlər, məsləhətlər yer alırdı. Dərsliklərdən Saməd Vurğun, Rəsul Rza ni öyrənirdik, bəs qalanlar? İlk dəfə Məmməd İsmayıl, Musa Yaqub, Fikrət Sadiq, Əşrəf Veysəllinin adlarını Mətləb Misirin məktublarından öyrənib oxuyurdum. Əsl müəllim idi də. O vaxtlar bizim məktəbdə yaxşı dərnəklərimiz olurdu. Rəhmətlik Mətləb Kərimov dərnəyi aparırdı, orda şeirlərimizi oxuyub müzakirə edirdik.

Bakıya gələn kimi Yazıçılar Birliyinə gəldim. O zaman Osman Sarıvəlli şeyr üzrə məsləhətçi idi. 3-cü mərtəbədəki otağına qalxıb, məftilləri üzə çıxımsı köhnə divanda əyləşib şeirlərimi təqdim etdim. Qərnbə hissələr keçirdim, Yazıçılar Birliyinə gəlib Osman Sarıvəllini görmüşdüm.

da və “Azərbaycan” jurnalında işləyirdi. 1974-cü ildə – 19 yaşında “Azərbaycan” jurnalında mənə 1 səhifə yer ayırıb, şeirlərimi vermişdi. O vaxt hər bir gənc şairin 1 şeirini ancaq verirdilər. O jurnalda Süleyman Rəhimov, Əli Vəliyev, Rəsul Rza kimi dahilər çıxış edirdi, zaman onların idi. Qəzet, jurnal redaktorları çox hörmətli insanlar idi.

– Vaqif müəllim, qarşıdan mətbuatımızın 150 illiyi gəlir. Bu kontekstdə mətbuatda işləməyə necə gəldiyinizi xatırlayaq.

– 1972-ci ildə – 10-cu sinifdə oxuyanda “Kommunist” qəzetinə məktub göndərmişdim. Qəzet məktubların icmalını hazırlayı, bəzilərinin bir neçə cümləsini verirdi. Yazılmışdı ki, Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənli kəndindən Vaqif Quliyev redaksiyaya məktub göndərüb. Təkcə adının yazılmasını bütün Füzuli rayonu bilmişdi. Jurnalistikaya belə bağlanmışam.

1978-ci ildə Şüvəlandkı yaradıcılıq evində gənc yazıçıların seminarı keçirilirdi. Bir ay müddətinə bizi oraya göndərirdilər. Bir gün Mehman Cavadovlu yaxınlaşıb dedi ki, Nəriman Zeynalov səni axtarır. “Sovet kəndi” qəzetinə yenica redaktor təyin edilmişdi. Getdim yanına. Diplomumu təzəcə müdafiə etmişdim, təyinatım verildi “Sovet kəndi” qəzetinə. Nəriman Zeynalov mətbuat tarixini çox yaxşı bilirdi. O bizə “Əkinçi”dən üzübəri mətbuatımızın tarixini xırdalığına kimi öyrədi. Onun mətbuat tariximizlə bağlı 2 cildlik əzəhifəli kitabı da var. Həsən bəy Zərdəbinin xasiyyətini, qəzetə yanaşmasını, mətbu sözlə dəyərini, xalqın maarifləndirməsi uğrunda mübarizəsini Nəriman müəllim yetərinə dəyərləndirə bilirdi. O bizə 3–4 il dərs dedi. Bilirdi hansı tələbə nəyi necə bilir. Tələbələr sırasından istedadlıları seçib yanına aparırdı. Bir atalar sözündə deyildiyi kimi, “at ələ düşür, meydan ələ düşür”. Onun amalı bu idi ki, istedadlıya gərək meydan versən. Nəriman Zeynalov o meydanı verməyi yaxşı bacarırdı. “Sovet kəndi”ndə istedadlı qocaman jurnalistlər idi. Get-gedə onların da dilləri yunşaldı, poetikləşdilər. “Sovet kəndi” çıxan ərəfələr Həsən Həsənov Mərkəzi Komitədə ideoloji sahəyə baxırdı. Bu qəzet də ona bağlı idi. O adam da mədəniyyət, quruculuq tərəfdarı kimi tanınırdı. Ona görə də qəzetin 1 və 2-ci səhifəsi kənd mədəniyyətini, 3 və 4-cü səhifəsi təbiət, elm, mədəniyyəti əhatə edirdi. Çalışırdım ki, ayda 4–5 şairin şeirini verim.

Sovet dövrü deyib yamanlayırıq. Əslində, biz Cəlil Məmməd-quluzadənin, Əli bəy Hüseynzadənin, Üzeyir Hacıbəylinin yaratdığı mətbuatın üstündə əmələ gəlmiş idik. 20-ci ildən 90-cı ilə qədər mətbuat həmişə müəyyən basqı altında olub. Həmin şəraitdə maraqlı imzaların yaranması müşkil məsələ idi. Bununla belə, cəzai imkanlar hesabına da olsa, ənənələr yaşadılıb.

– Bizim qəzetdə də işləmişiniz...

– Hə, elədir. Köhnə “Kommunist”, indiki “Xalq qəzeti”ndə 3 il işlədim. İqtisadiyyat şöbəsinin müdiri kimi. Ölkənin bir nömrəli qəzeti idi. Buradakı böyük imzaları xatırlayıram – Əli İldırımoglu, Piri Mə-

mişdi. Ruhuma uyğun olmasa da, yazdım. Amma Rəşid müəllim də, Ramiz müəllim də yazımı oxuyandan sonra mənim birçə cümləm belə qalmadı. Çünki stilim “Kommunist” qəzetinə uyğun deyildi. Bax, sözlə bəzəcədə diqqət və müdaxilə var idi. Al-lah hər ikisini rəhmət eləsin.

“Kommunist”də işlədiyimiz dövrdə azadlıq hərəkatı başlandı. Gecələr də yatmıq, işləyirdik. Amma yenə də küçədən keçənlər bizi söyürdülər. Çünki qəzetimizin adı “Kommunist” idi. Hal-buki, bütün Qarabağ, meydan hadisələrini “Kommunist” birinci işıqlandırır. Topxanada ağacların kəsilməsindən və digər məsələlərdən hər gün yazırdıq. Hətta Azadlıq meydanında post qurmuşduq. Jurnalistlər səfərbər olub yazılar yazırdılar. Hadisələri işıqlandıran da, süylən də biz idik. Bu təcrübələrin hamısını keçdik. Hazırda “Xalq qəzeti” adında fərqli, gözəl qəzet meydana gəlir. Belə görkəmdə, dizaynda qəzet o vaxt olmurdu. Cəhd edirdik ki, daha yaxşı çıxaraq. O vaxtkı qəzetlər addayışməhlərinə baxmayaraq, bir zəncirin bəndləri idi. Yaxşı ki, indi qəzetlərdə o vaxtkı ideoloji basqılar yoxdur, geniş söz və mətbuat azadlığı var. İndi, məsələn, “Xalq qəzeti”, “Azərbaycan”, “Respublika”, “Bakinski raboçi” qəzetlərini ölkənin siyasi həyatını geniş işıqlandırmaq üçün gərək təqdim etmək sərəisətsiz oxucunun fikri ola bilər. Qəzet kollektivləri çalışırlar ki, oxucunun ürəyinə toxunan, ona təsir edən materiallar da versinlər. Bəzən bir yazı qəzetə şöhrət gətirir. Əssəsiz təqdim olmaz. Ürəyindən keçirsə, get, müstəqil qəzet yarat.

Keçib gəldiyimiz quruluşlarda başımızın üstündə kəskin qılınc hiss etməmişəm. Ürəyimdən nə keçibsə, yazmışam. Bizim vaxtımızda şöbə olaraq təşəbbüslə çıxış edir, həftəlik, aylıq, hətta illik planlar tuturdur. Eyni zamanda, ürəyimizdəkiləri də qələmə alırdıq. Bəzən Mərkəzi Komitədən etiraz da eşidirdik. Məsələn, Loğman Rəşidzadə “ovqat” sözlünü işləmişdi. Ona görə zəng edib demişdilər ki, “ovqat” nə sözdür, bunun yerinə “əhvali-ruhiyyə” yazın. Eləcə də “müvəffəqiyyət” sözünün yerinə “uğur” yazırdıq. Yazıya məsuliyyətlə münasibət, dil qaydalarına qıvrınması, leksikonun genişlənməsi əsas götürülürdü. Qəzet dilini çox da bədiiləşdirmək, obrazla ağırlaşdırmaq olmazdı. Çünki qəzetin əsas missiyası xəbər idi. Hədsiz bələgətlə yol verilmirdi.

Onu da deyim ki, bizim jurnalistikaya rus jurnalistikasının da böyük təsiri olub. Bu, danılmazdır. Ədəbiyyata gəlincə isə, mənim bağda 20 minlik böyük kitabxanam var, yarısı rus ədəbiyyatıdır. O kitabları o vaxt kuponla alırdıq, öncədən ödənişini edirdik. Kitab böyük sarıvətdir. Bəhrələnmək hər zaman gərəklidir.

– Siz mübadilədən, dünyaya inteqrasiyadan danışdınız. Amma yaradıcılığınız nəzər salanda görürük ki, yaxşı mənada kəndli Vaqif olaraq qalmısınız. Bir şeirinizdə dediyiniz kimi:

Təndirdən qalxan od kimi, Səz vururdu yanağıma, Yoncağa cuman at kimi Cumdum yazı otağıma.